

Pastoralrådets umyndiggørelse i 1996

Biskop Martensen efterlod et uløst problem til sin efterfølger, nemlig en ændring af Pastoralrådets vedtægter. Ifølge disse var Pastoralrådets Forretningsudvalg biskoppens økonomiske rådgivere, men den reviderede kirkeret af 1982 foreskrev, at disse beføjelser skulle varetages af et af biskoppen udpeget råd på mindst 3 medlemmer. Martensen havde den 10. juni 1994 nedsat et sådant Økonomisk Råd og henstillet til Pastoralrådets Forretningsudvalg at udarbejde forslag til de nødvendige ændringer af Pastoralrådets vedtægter.

Forretningsudvalgets formand og næstformand, der lagde megen vægt på de beføjelser, som Pastoralrådet og dets Forretningsudvalg havde på det økonomiske område, var ikke glade for at skulle afstå dem, og der var ikke enighed om, hvad man skulle gøre. Det er formentlig grunden til, at man på intet tidspunkt forelagde sagen for Pastoralrådet, der kun havde hørt om den i forbindelse med forelæggelsen af Forretningsudvalgets halvårlige beretninger.

Da Kozon i foråret 1995 trådte til, udstedte han den 19. maj 1995 et dekret, hvor han genetablerede Pastoralrådet og Forretningsudvalget samt stadfæstede Pastoralrådets vedtægter for de resterende tre år af Pastoralrådets valgperiode (**Bilag A**). I dekretet fik Pastoralrådet i opdrag "i løbet af sin mandatperiode at arbejde med nødvendige vedtægtsændringer" i hvilken forbindelse biskoppen udtrykkeligt nævner "den fornyede opgavefordeling mellem Pastoralrådets Forretningsudvalg og Det økonomiske Råd."

Men samtidig nedsatte biskop Kozon et særligt "Strukturudvalg", der med ham selv som formand skulle lave forslag til en ny arbejdsfordeling mellem Pastoralrådet og Det økonomiske Råd. Biskoppen håndplukkede ét af Forretningsudvalgets egne medlemmer, den stærkt konservative Jacob Thomsen, til sammen med pensioneret dommer Erik Zieler at sidde i dette Strukturudvalg.

Med oprettelsen af Strukturudvalget havde biskoppen i realiteten taget initiativet til vedtægtsændringer ud af hænderne på Pastoralrådet. Det lå nu i et udvalg, hvorom man med sikkerhed kunne sige, at det ikke ville løfte en finger til forsvar for, at bispedømmets eneste folkevalgte organ, Pastoralrådet, fik mulighed for fremover at bevare den kompetence, som var blevet det tildelt af biskop Martensen i de glade dage lige efter Det andet Vatikanconcil.

Disse begivenheder blev refereret i Forretningsudvalgets beretning til Pastoralrådet på dets møde i November 1995 (**Bilag B**). Her lovede formanden pastoralrådsmedlemmerne, at et kommende forslag til en "arbejdsdeling" mellem Økonomisk Råd og Pastoralrådet ville blive forelagt på et pastoralrådsmøde, hvor der ville blive afsat rigelig tid til at drøfte og gennearbejde et sådant forslag. Dette løfte blev ikke holdt. Pastoralrådsmedlemmer fik aldrig lejlighed til at se de nye vedtægter, før de var blevet sat i kraft af biskoppen nogle måneder senere.

Efter Pastoralrådsmødet i november begyndte begivenhederne at tage fart, men det vidste kun Forretningsudvalget, Pastoralrådets medlemmer blev ikke orienteret. Den 21. januar 1996 henvender et medlem af Forretningsudvalget sig til pastoralrådsmedlemmet Børge Mannov for at få råd. Forretningsudvalget havde modtaget biskoppens forslag til arbejdsdelingen mellem Økonomisk Råd og Forretningsudvalget, og det pågældende forretningsudvalgsmedlem fandt forslaget helt uantageligt. Men det havde allerede været drøftet og var ifølge biskoppen blevet anbefalet i andre af bispedømmets råd, hvori lægfolk ikke var placeret. Hvad skulle man gøre?

Børge Mannov nedfældede sine synspunkter i et notat (**Bilag C**) og anbefalede Pastoralrådets formandsskab at udsende biskoppens forslag til alle Pastoralrådets medlemmer og benytte sig af vedtægternes bestemmelser om, at formanden kan indkalde til et ekstraordinært Pastoralrådsmøde om sagen. Forretningsudvalget havde intet mandat til at indgå aftale med biskoppen om en "arbejdsdeling", der fratog Pastoralrådet de beføjelser, det havde ifølge de vedtægter, biskoppen selv havde stadfæstet for tiden indtil udløbet af valgperioden i 1998. Han mindede om, at formanden havde lovet Pastoralrådets medlemmer, at de ville få

lejlighed til at gennemgå og tage stilling til et forslag om vedtægtsændringer på et møde, hvor der ville være afsat rigelig tid.

Biskoppen var stærkt imod et ekstraordinært Pastoralrådsmøde, og der var heller ikke flertal for det i Forretningsudvalget, hvoraf et medlem, Jacob Thomsen, også sad som biskoppens mand i det såkaldte strukturudvalg, der stod bag biskoppens forslag til at beskære Pastoralrådets beføjelser. To andre af Forretningsudvalgets medlemmer tilhørte den gejstlige stand og var dermed tjenstligt set underlagt biskoppens myndighed.

I denne situation foreslog formanden for Forretningsudvalget, at Børge Mannov selv på et møde med Forretningsudvalget og biskoppen kunne fremlægge og argumentere for sit forslag om et ekstraordinært møde i Pastoralrådet.

Ved dette møde den 8. februar 1996, understregede Mannov, at vedtægterne nødvendigvis måtte respekteres af biskoppen. Den kup-agtige frengangsmåde, som biskoppen forestillede sig og som Forretningsudvalget ikke kunne enes om at tage stilling til, ville ryste menighedens tillid til den nytiltrådte biskop, mente han.

Hvad spørgsmålet om kompetencefordelingen angik, mente Mannov, at der kunne fremføres gode argumenter for, at de omhandlede beføjelser blev flyttet fra Forretningsudvalget, der ikke besad nogen økonomisk kompetence, til et særligt Økonomisk Råd, og at en sådan ændring godt kunne gennemføres, uden at Pastoralrådet blev sat ud af spillet, for eksempel ved at Pastoralrådet fik ret til at vælge en repræsentant til det nye Økonomiske Råd, der efter den nye kirkeret skulle bestå af mindst tre personer, men altså også kunne bestå af flere. Mannov tilføjede, at han selv var rede til at støtte et sådant forslag på et ekstraordinært Pastoralrådsmøde, og at han ikke var i tvivl om, at det ville blive vedtaget.

At Forretningsudvalget var splittet fremgik af, at der kun var få, der tog ordet. Stemningen var trykket og præget af, at flere af deltagerne ikke ønskede at deltage i en debat om et spørgsmål, hvor de måske ikke var enige med biskoppen. Biskoppen fastholdt sin modstand.

Efter gentagne rykkere meddelte Forretningsudvalget omsider i april 1996, at det nu var for sent at indkalde til et ekstraordinært

møde i Pastoralrådet før det ordinære møde den 12. juni. På dette tidspunkt havde Forretningsudvalget ikke med en linje meddelt Pastoralrådets medlemmer noget som helst om sagens udvikling. Mannov udsendte derfor den 11. april selv en redegørelse for sagens forløb til alle rådets medlemmer.

Den 30. april 1996 udstedte Kozon et dekret med Pastoralrådets nye vedtægter, hvor de økonomiske beføjelser var fjernet, og biskoppen havde indsat sig selv som formand. Desuden indeholdt de nye vedtægter en bestemmelse om, at Pastoralrådet kun med biskoppens tilladelse kunne henvende sig til andre kirkelige organer m.v., ligesom indkaldelse af ekstraordinære møder i Pastoralrådet krævede biskoppens godkendelse. Ånden og tonen var fundamentalt ændret. I de gamle vedtægter stod der, at *Pastoralrådet er ansvarlig over for og sammen med biskoppen...* nu stod der, at Pastoralrådet *har medansvarlig for og til opgave under biskoppens autoritet at...*

Biskoppen havde dermed valgt at bryde de Pastoralrådsvedtægter, han selv havde stadfæstet, afvist forsøgene på at finde et kompromis, gjort sig selv til formand for rådet og givet medlemmerne mundkurv og håndjern på.

Biskoppen havde glemt at underrette pressen, men dette rådede andre bod på, og både Kristeligt Dagblad, Jyllands-Posten og andre medier tog sagen op.

Adskillige medlemmer af Pastoralrådet overvejede herefter at nedlægge deres mandater i protest mod biskoppens handlemåde, men kun to, Keld Wogensen og Børge Mannov, gjorde umiddelbart alvor af beslutningen. Keld Wogensens udførlige begrundelser er trykt som artikel i Katolsk Orientering 12. juni 1996. Dette blad, der dengang var ledet af pater Willem Wuyts, bragte efterfølgende en række indlæg fra danske katolikker, der protesterede mod biskoppens fremgangsmåde i denne sag.

Sidst ændret den

12.03.03

Klik [her](#) for at komme

tilbage

Send kommentar til vores

[Webmaster](#).